

Veel gestelde vragen tijdens de dialoogbijeenkomsten Samen beslissen

Wat is Samen beslissen?

Samen beslissen betekent dat u samen met uw zorgverlener beslist over welke zorg het beste bij u past. De zorgverleners geeft u informatie over de mogelijkheden. En wat de voor- en nadelen hiervan zijn. U bespreekt samen wat dit betekent voor uw eigen situatie en wat uw persoonlijke voorkeur is. Uiteindelijk beslist u samen bij het best bij u past. Uw wensen en situatie zijn dus bepalend voor de uiteindelijke beslissing.

Waarom is samen beslissen zo belangrijk?

Mensen staan dan meer achter het genomen besluit en ervaren dat hun autonomie wordt gerespecteerd. Ze zijn beter geïnformeerd en daardoor minder angstig. Er is dan meer aandacht voor de problemen die er voor mensen echt toe doen. Het zorgt voor meer betekenisvolle relaties (binnen families en zorgverleners).

Wat zijn goede voorbeelden van Samen beslissen?

Een mevrouw had last van haar knie (artrose). Haar omgeving adviseerde haar een nieuwe knie. In overleg met een sportarts heeft mevrouw besloten voor fysiotherapie in plaats van een nieuwe knie. Ze vreesde voor de risico's van een operatie en een zwaar revalidatietraject. Een mijnheer koos voor een minder zware hartoperatie omdat hij koste wat het kost in zijn schuurtje wil blijven rommelen. Een mevrouw koos voor een lichtere chemo omdat hardlopen haar lust en leven is.

Willen mensen Samen beslissen?

Uit een onderzoek van de Patiëntenfederatie uit 2017 blijkt dat 67% van de cliënten altijd samen wil beslissen. 27% wil soms samen beslissen, 2% wil niet samen beslissen en 4% weet het niet. Sommige ouderen zeggen: 'Dokter, zegt u het maar'. Dat kan uiteraard ook, maar wees u bewust van hetgeen u echt belangrijk vindt.

Een goed gesprek tussen zorgverlener en patiënt is een open en persoonlijk gesprek waarin besproken wordt wat écht belangrijk is voor een patiënt. Maar dat is niet gemakkelijk. Mensen hebben bijvoorbeeld moeite met het onder woorden brengen van wensen. Minstens een kwart van alle patiënten vindt Samen Beslissen lastig. Dat geldt vooral voor mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden (Kantar Public, 2020).

Willen zorgverleners Samen beslissen?

Tijdens de bijeenkomsten gaven vooral de huisartsen aan dat zij eigenlijk altijd met de patiënt samen beslissen over zorg en behandeling. Toch blijkt uit de monitor van het Nivel dat 46% van de zorgverleners zegt dat zij met de patiënt samen de beslissing nemen en 37% van de patiënten dit zo ervaart.

Wat zijn hulpmiddelen bij het Samen beslissen?

- [Samen Beslis Hulp](#) mede ontwikkeld door senioren(organisaties).
- [Spinnenweb Positieve gezondheid](#). Om te bepalen wat u zinvol vindt in het leven, kunt u het spinnenweb van Positieve gezondheid invullen.
- [Thuisarts.nl](#) – zoek op: Ik wil samen beslissen met mijn arts.

Waarin kunnen behandelwensen vastgelegd worden?

Behandelwensen kunnen opgetekend worden in een wilsverklaring. Een wilsverklaring is een document waarin staat wat u wensen zijn rondom uw behandeling of levenseinde.

Er zijn verschillende vormen:

- [Behandelaspaspoort.nl](https://www.behandelaspaspoort.nl). Kosten €12,80, te bestellen via Bol.com.
- Notarieel levenstestament met onder andere behandelwensen. Kosten ca. € 800,-
Let op: bespreek uw behandelwensen altijd met uw centrale zorgverlener.
- [VoorMorgen.nl](https://www.vormorgen.nl): een digitale wilsverklaring. Abonnementskosten € 24,- per jaar
- Zelf geschreven wilsverklaring bijv. behandelverbod, niet-reanimeren verklaring, zorgwensverklaring, euthanasieverzoek.
- Niet reanimeer penning, een wilsverklaring in de vorm van een penning waaruit blijkt dat u niet gereanimeerd wil worden. Voor zorgverleners is de penning goed zichtbaar. Te bestellen via de [Patiëntenfederatie](https://www.patiëntenfederatie.nl). De penning kost € 53,05 inclusief verzending. Bestelt u de penning via de website dan betaalt u € 45,10.

Een tip is om uw behandelwensen met zowel uw naasten en centrale zorgverlener te bespreken.

Wat maakt Samen beslissen bij ouderen met complexe problematiek anders?

- Ouderen hebben vaak andere doelen dan zorgverleners denken (bijvoorbeeld sociale contacten, lekker eten, voor jezelf kunnen zorgen, mobiliteit).
- Bij sommige mensen speelt meer dan één aandoening. Het risico is dat sommige zorgverleners (orgaanspecialisten) minder integraal naar mensen kijken en richtlijnen voor één aandoening niet werken.

Drie goede vragen of vijf goede vragen?

De drie goede vragen worden gezien als een ziektegerichte benadering van Samen beslissen. De drie goede vragen zijn:

- Wat zijn mijn mogelijkheden?
- Wat zijn de voordelen en nadelen van die mogelijkheden?
- Wat betekent dat in mijn situatie?

Hulpmiddel: [driegoedevragen.nl](https://www.driegoedevragen.nl)

De vijf goede vragen worden gezien als een persoonsgerichte benadering van Samen beslissen:

1. Wat is belangrijk voor mij?
2. Wat zijn mijn doelen?
3. Wat zijn mijn mogelijkheden?
4. Wat zijn de voordelen en nadelen van die mogelijkheden?
5. Wat betekent dat in mijn situatie?

De vijf goede vragen zijn verwerkt in de [Samen Beslis Hulp](https://www.samensbeslis.nl)

Wat hindert bij het Samen beslissen?

- Sommige mensen hebben het gevoel dat artsen geen tijd voor hen hebben.
- Sommige mensen beseffen niet dat zij juist informatie kunnen geven over hun situatie en hetgeen wat voor hen belangrijk is.
- Voor ouderen kunnen de problemen complex zijn en veel ouderen hebben het contact met de zorgverleners verloren zodat het gesprek niet plaats kán vinden en er geen keuze gemaakt kán worden.
- Mensen denken: 'Wat weet ik er nou van?' of 'Niet teveel vragen, anders vindt ze me lastig'.

Wat helpt bij het Samen beslissen?

- Vraag bij uw huisarts een dubbel consult aan.
- Bereid u voor op uw gesprek met arts of praktijkondersteuner met behulp van de Samen Beslis Hulp of/en spinnenweb van Positieve gezondheid.
- Vraag bij een belangrijke beslissing om bedenktijd.
- Bespreek behandelwensen regelmatig met de arts en naasten.
- Realiseer u dat een euthanasierelatie een individuele relatie tussen u en arts is.
- Actualiseer de behandelwensen één keer per drie jaar.

Wat is informatieplicht?

Om toestemming te kunnen geven, is het belangrijk dat u voldoende informatie krijgt en dat u de informatie ook begrijpt. Als u als patiënt toestemming geeft op basis van voldoende informatie wordt dat 'informed consent' genoemd. Dat is de [informatieplicht](#) van de zorgverlener. Dit maakt onderdeel uit van de Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst ([WGBO](#)). Meer informatie lees je op de website '[Uw rechten als patiënt](#)'.

Moet ik mijn zorgverlener altijd toestemming geven voor onderzoek of behandeling?

Uw zorgverlener mag in principe alleen behandelen als u hiervoor toestemming geeft. Bij ingrijpende behandelingen wordt uitdrukkelijk toestemming gevraagd. In acute situaties, bijvoorbeeld als de patiënt buiten kennis is, hoeft de zorgverlener geen toestemming van de patiënt af te wachten. De zorgverlener moet kunnen aantonen dat hij u om toestemming heeft gevraagd of waarom dit niet mogelijk was. Daarom legt hij vast voor welke behandelingen je toestemming heeft gegeven.